

Sygn. akt IV U 828/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2024 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Danuta Domańska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Emilia Witkowska-Marciniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 lutego 2024 roku w T.

sprawy **J. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o ustalenie niepodlegania ubezpieczeniom i o podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 30 sierpnia 2023 roku nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż:

- 1) od 13 stycznia 2020 roku do 31 lipca 2020 roku ubezpieczony J. K. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą;**
- 2) podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe i wypadkowe dla ubezpieczonego za okres od stycznia 2020 roku do lipca 2020 roku wynosi 0 zł. (zero złotych);**
- 3) podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe i wypadkowe dla ubezpieczonego za okres od lutego 2022 roku do lipca 2022 roku wynosi po 903,00 zł. (dziewięćset trzy złote, 00/100);**

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. na rzecz ubezpieczonego J. K. kwotę 180,00 zł. (sto osiemdziesiąt złotych, 00/100) z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia Danuta Domańska

IV U 828/23

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 sierpnia 2023r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że:

- od 13.01.2020r. do 31.07.2020r. **J. K.** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą,

- podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe i wypadkowe stanowi dla ubezpieczonego zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż: za 1/2020r. - 478,06 zł., od 2/2020r. do 7/2020r. po 780,00 zł., od 2/2022r. do 7/2022r. - po 3553,20 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że z jego ustaleń wynika, iż od 13.01.2020r. ubezpieczony rozpoczął indywidualną działalność gospodarczą. Na podstawie dyspozycji ubezpieczonego Zakład zgłosił go od 13.01.2020r. do ubezpieczeń społecznych z kodem tytułu do ubezpieczeń dedykowanym dla osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, która opłaca składki na ubezpieczenia społeczne na zasadach preferencyjnych, tj. od zadeklarowanej kwoty, nie niższej jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Dokumentem przekazanym do organu rentowego 22.01.2020r. ubezpieczony wyrejestrował się z ubezpieczeń społecznych z dniem zgłoszenia, tj. od 13.01.2020r. i zgłosił się wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego od 13.01.2020r. do 31.07.2020r. jako osoba niepodlegająca ubezpieczeniom społecznym i podlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu, zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018r. - Prawo przedsiębiorców z tzw. „ulgą na start” (dokument zgłoszeniowy przekazany 22.01.2020r. Następnie ubezpieczony z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej zgłosił się do ubezpieczeń społecznych od 1.08.2020r.

Jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą ubezpieczony przekazał od 1/2020r. do 7/2020r. deklaracje rozliczeniowe z naliczoną i zadeklarowaną składką wyłącznie na ubezpieczenie zdrowotne.

ZUS wskazał, że zgodnie z art. 13 pkt. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie art. 36aa oraz przepisów ustawy z 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców.

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy Prawo przedsiębiorców - przedsiębiorca może zrezygnować z tzw. „ulgi na start” przez dokonanie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony, rozpoczynając pozarolniczą działalność gospodarczą (...).01.2020r., spełniał wszystkie warunki do skorzystania ze zwolnienia z obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej, jednakże wydanie przez ubezpieczonego dyspozycji do dokonania od 13.01.2020r. zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych oznacza dla ubezpieczonego rezygnację z tzw. „ulgi na start”. ZUS wskazał, że nie ma delegacji ustawowej uprawniającej do przywrócenia terminu na złożenie dokumentów ubezpieczeniowych.

Ponadto z ustaleń ZUS wynika, iż w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej ubezpieczony nie prowadził żadnej innej działalności gospodarczej, nie wykonywał również pozarolniczej działalności na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. K. wniósł o zmianę decyzji i uznanie, że w sposób prawidłowy odprowadzał składki, korzystając z „ulgi na start” i że nie podlega we wskazanym w decyzji okresie, tj. od 13.01.2020r. do 31.07.2020r. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, a podlega w tym okresie jedynie ubezpieczeniu zdrowotnemu, zgodnie ze składanymi w tym czasie deklaracjami rozliczeniowymi (od pierwszej włącznie), z naliczoną i zadeklarowaną składką wyłącznie na ubezpieczenie zdrowotne. Ubezpieczony wskazał, iż pomylił się i zgłosił się do ubezpieczeń nie z kodem „ulgi na start”, lecz z kodem umożliwiającym mu opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne na „zasadach preferencyjnych”, tj. od zadeklarowanej kwoty, nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Ubezpieczony

podkreślił, że od początku prowadzenia działalności gospodarczej terminowo uiszcza składki na ubezpieczenie, początkowo jedynie zdrowotne, a następnie składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz zdrowotne, a ZUS przez okres ponad 3 lat nie widział w jego postępowaniu żadnych nieprawidłowości.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy, działający przez profesjonalnego pełnomocnika, podtrzymał stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji, wnosząc o oddalenie odwołania i o zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W piśmie procesowym z dnia 7.02.2024r. profesjonalny pełnomocnik ubezpieczonego wniósł o:

1. zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że:

a) J. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu w okresie od 13.01.2020r. do 31.07.2020r. (kod tytułu ubezpieczenia 0540 „, ulga na start”);

b) J. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 01.08.2020r. do 31.07.2022r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu na następujących zasadach: kod tytułu ubezpieczenia: 0570 (preferencyjne składki ZUS), podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wynosi: za 2020r. - 780,00 zł, w 2021r. - 840,00 zł, w 2022r. - 903, 00 zł.

c) J. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 01.08.2022r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu na następujących zasadach: kod tytułu ubezpieczenia: 510 (osoba prowadząca działalność gospodarczą bez preferencyjnej składki), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia: w 2022r. - 3553,20 zł.

2. zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w oparciu o § 16 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie, zgodnie z oświadczeniem o ich wysokości. Pełnomocnik ubezpieczonego oświadczył, że koszty za postępowanie przed Sądem I instancji, obciążające ubezpieczonego z tytułu wynagrodzenia adwokata wynoszą 1 080,00 zł.

/ vide: - pismo pełnomocnika ubezpieczonego - k. 51- 54 akt/.

W piśmie procesowym z dnia 12.02.2024r. pełnomocnik organu rentowego wskazał, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zakres rozpoznania sprawy przez sąd wyznacza przedmiot zaskarżonej decyzji, stąd brak jest podstaw, by rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie dotyczyło podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz podstaw wymiaru składek na te ubezpieczenia w okresach innych niż wymienione w decyzji. Z tego względu wszystkie żądania ubezpieczonego wykraczające poza te okresy są zbyt daleko idące i jako takie nie mogą zostać uwzględnione w niniejszym postępowaniu.

Odnosząc się do podstaw wymiaru składek pełnomocnik ZUS wskazał, że przy założeniu, iż od 13 stycznia 2020r. do 31 lipca 2020r. ubezpieczony korzystał z „ulgi na start”, podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe wynosiłaby dla ubezpieczonego w okresie od stycznia 2020r. do lipca 2020r. - 0 zł. natomiast w okresie od lutego 2022r. do lipca 2022r. - po 903,00 zł.

Co do żądania zasądzenia kosztów procesu w kwocie 1080,00 zł. pełnomocnik ZUS podniósł, iż złożenie przez stronę oświadczenie o wysokości kosztów obciążających tę stronę z tytułu wynagrodzenia adwokata w trybie § 16 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2023r. poz. 1964) nie obliuguje sądu do zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wynikającej z tego oświadczenia.

/ vide: - pismo pełnomocnika organu rentowego - k. 57-58 akt/.

Na rozprawie w dniu 28 lutego 2024r. pełnomocnik ubezpieczonego wniósł o zmianę decyzji bez wychodzenia poza przedmiot decyzji, oraz podał, iż w piśmie procesowym przedstawił podstawę wymiaru składek dla ubezpieczonego za szerszy okres jedynie w celu jej uporządkowania, w sposób modelowy.

/ protokół elektroniczny rozprawy od 00:02:08 do 00:03:28/.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony J. K. pierwszą działalność gospodarczą prowadził do dnia 31.07.2011r., została ona zakończona, następnie był zatrudniony na etacie w ramach stosunku pracy.

Dowód: - przesłuchanie ubezpieczonego na rozprawie w dniu 07 lutego 2024r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:04:28 do 00:17:07,

- pismo E. S. do (...) Oddziału w T. z dnia 18.08.2023r. - k. 12 akt ZUS.

Drugą działalność gospodarczą J. K. założył w dniu 13 stycznia 2020r. osobiście, za pomocą Internetu w (...), uważał, że jest to prosta operacja, zrobił to osobiście, bo zależało mu na minimalizacji kosztów. Ubezpieczony był przekonany, że wskazał kod do ubezpieczenia tylko ze składką zdrowotną, jego celem i zamiarem było zminimalizowanie kosztów rozpoczętej działalności gospodarczej i opłacanie wyłącznie składki zdrowotnej. Chciał opłacać jak najmniejsze składki do ZUS, bo założył małą, jednoosobową firmę. Ubezpieczony rozpoczął działalność w czasie pandemii i nie przysługiwały mu ulgi w ramach tarcz ochronnych, przedmiotem jego działalności jest handel produktami rolniczymi, zbożem, nawozami.

Dowód: - przesłuchanie ubezpieczonego na rozprawie w dniu 07 lutego 2024r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:04:28 do 00:17:07,

- zeznania świadka E. S. na rozprawie w dniu 31 stycznia 2024r. -protokół elektroniczny rozprawy - od 00:06:51 do 00:28:28.

Po założeniu działalności J. K. zgłosił się do E. S. - pracownika Biura (...) Spółki z o.o. w T. - w celu zlecenia jej prowadzenia obsługi księgowej swojej firmy. Ubezpieczony dostarczył E. S. dokumenty, udzielił jej pełnomocnictwa i powiedział, że zgłosił się do ZUS z ulgą na start. E. S. podjęła standardowe czynności w takich sprawach, tj. załogowała się na koncie ZUS w celu sprawdzenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do skorzystania z „ ulgi na start”. Po dokonaniu tych czynności E. S. ustaliła, iż ubezpieczony nie jest zgłoszony z „ulgą na start” z kodem 0540, lecz na „warunkach preferencyjnych” z kodem 0570. O tym fakcie E. S. poinformowała ubezpieczonego, który stwierdził, iż jest to jego pomyłka i potwierdził, iż chciał i chce korzystać nadal z ulgi na start.

Dowód: - zeznania świadka E. S. na rozprawie w dniu 31 stycznia 2024r. -protokół elektroniczny rozprawy - od 00:06:51 do 00:28:28,

- deklaracja (...) z 13.01.2020r. - k. 28 akt ZUS,

- przesłuchanie ubezpieczonego na rozprawie w dniu 07 lutego 2024r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:04:28 do 00:17:07.

E. S. w sytuacji popełnienia błędu przez klientów zwykle dzwoni na infolinię ZUS z pytaniem, co robić, a następnie wyrejestrowuje zgłoszenie z datą zgłoszenia i zgłasza ubezpieczonego do ZUS z prawidłowym kodem. W sytuacji J. K. E. S. również tak postąpiła, tj. niezwłocznie po udzieleniu jej pełnomocnictwa - w dniu 22 stycznia 2020r. dokonała korekty zgłoszenia, czyli wyrejestrowała J. K. z ubezpieczeń społecznych z dniem zgłoszenia, tj. od 13.01.2020r. i zgłosiła go wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego od 13.01.2020r. do 31.07.2020r. jako osobę niepodlegającą

ubezpieceniom społecznym i podlegającą ubezpieczeniu zdrowotnemu zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018r. - Prawo przedsiębiorców z tzw. „ulgą na start”.

Dowód: - zeznania świadka E. S. na rozprawie w dniu 31 stycznia 2024r. -protokół elektroniczny rozprawy - od 00:06:51 do 00:28:28,

- pismo E. S. do ZUS Oddziału w T. z dnia 18.08.2023r. - k. 12 akt ZUS,

- wyrejestrowanie z ubezpieczeń (...) z kodem 0570 - k. 29 akt ZUS,

- zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego ZUS ZZA z kodem 0540 - k. 30 akt ZUS,

- zawiadomienie o wszczęciu postępowania przez ZUS z dnia 04.08.2023r. - k. 5 -8 akt ZUS.

W okresie od stycznia 2020r do lipca 2020r. E. S. przekazywała do ZUS deklaracje rozliczeniowe dotyczące działalności ubezpieczonego z naliczoną i zadeklarowaną składką wyłącznie na ubezpieczenie zdrowotne. Od stycznia 2020r. do lipca 2020r. ubezpieczony opłacał tylko składki zdrowotne. Od sierpnia 2020r. przez 24 miesiące - do lipca 2022r. opłacał składki na warunkach preferencyjnych.

Z tytułu działalności gospodarczej ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych od 1 sierpnia 2020r.

Dowód: - zeznania świadka E. S. na rozprawie w dniu 31 stycznia 2024r. -protokół elektroniczny rozprawy - od 00:06:51 do 00:28:28,

- deklaracje rozliczeniowe - k. od 21 do 27 akt ZUS,

- wyrejestrowanie z ubezpieczeń (...) z kodem 0540 - k. 31 akt ZUS,

- zgłoszenie do ubezpieczeń (...) z kodem 0570 - k. 32 akt ZUS,

- okoliczności bezsporne.

Przy założeniu, iż od 13 stycznia 2020r. do 31 lipca 2020r. ubezpieczony korzystał z „ulgi na start”, podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe wynosiłaby dla ubezpieczonego w okresie od stycznia 2020r. do lipca 2020r. - 0 zł. natomiast w okresie od lutego 2022r. do lipca 2022r. - po 903,00 zł.

/ okoliczności wskazane przez pełnomocnika ZUS w piśmie z dnia 12.02.2024r. - k. 57- 58 akt/.

J. K. nigdy nie miał zarzutów do działań E. S. związanych z obsługą księgową jego działalności gospodarczej, księgową zawsze działała z jego wolą, współpraca układała się dobrze.

Dowód: przesłuchanie ubezpieczonego na rozprawie w dniu 07 lutego 2024r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:04:28 do 00:17:07.

Pismem z dnia 04.08.2023r. organ rentowy zawiadomił J. K. o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie ustalenia obowiązku podlegania przez J. K. ubezpieceniom społecznym od dnia 13.01.2020r. oraz ustalenia wysokości podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą.

Dowód: - zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 04.08.2023r. - k. 5 - 8 akt ZUS.

Przed sierpniem 2023r. organ rentowy nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń co do wysokości opłacanych składek przez ubezpieczonego. W końcowym saldzie na koniec każdego roku J. K. miał zawsze lekką nadpłatę składek.

Dowód: zeznania świadka E. S. na rozprawie w dniu 31 stycznia 2024r. -protokół elektroniczny rozprawy - od 00:06:51 do 00:28:28.

W okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej ubezpieczony nie prowadził żadnej innej działalności gospodarczej, nie wykonywał również pozarolniczej działalności na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

/ okoliczności bezsporne, wskazane w zaskarżonej decyzji/

Decyzją z dnia 30 sierpnia 2023r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że:

- od 13.01.2020r. do 31.07.2020r. J. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą,

- podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe i wypadkowe stanowi dla ubezpieczonego zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż: za 1/2020r. - 478,06 zł., od 2/2020r. do 7/2020r. po 780,00 zł., od 2/2022r. do 7/2022r. - po 3553,20 zł.

Dowód: - zaskarżona decyzja ZUS - k. 17 - 19 akt ZUS.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach prowadzonych przez organ rentowy oraz na podstawie zeznań świadka E. S. i przesłuchania ubezpieczonego J. K. w charakterze strony.

Zebrane dokumenty były jasne, pełne i logiczne, a żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości zawartych w nich treści ani ich mocy dowodowej, wobec czego nie budziły one również wątpliwości Sądu.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka E. S. w całości. Są one szczegółowe, logiczne, merytoryczne i znajdują potwierdzenie w dokumentacji znajdującej się w aktach ZUS oraz w zeznaniach ubezpieczonego.

Sąd dał również wiarę zeznaniom J. K. w całości. Przedstawił on chronologicznie przebieg wydarzeń związanych z rejestracją swojej pozarolniczej działalności gospodarczej w dniu 13 stycznia 2020r. oraz swoją wolę opłacania na początku działalności tylko składki zdrowotnej, z uwagi na chęć i konieczność zminimalizowania kosztów działalności gospodarczej. Zeznania te są wiarygodne z uwagi na to, że ubezpieczony rozpoczął działalność gospodarczą w okresie pandemii i nie przysługiwały na żadne ulgi przewidziane przez Tarcze ochronne, poza tym rozpoczął działalność małą i jednoosobową. A więc logiczne jest, że liczył i kalkulował, aby ponieść jak najmniejsze koszty tej działalności. W związku z powyższym wiarygodne jest twierdzenie, iż ubezpieczony, rejestrując działalność gospodarczą internetowo, pomylił się w oznaczeniu ulgi, jaka przysługiwała wówczas przedsiębiorcy rozpoczynającemu działalność gospodarczą. Sąd uznaje, że w świetle chęci minimalizacji kosztów działalności, była to pomyłka, a nie celowe działanie ubezpieczonego. Potwierdziła to E. S., która zeznała, iż ubezpieczony powiedział jej, że jego zgłoszenie do ZUS na warunkach preferencyjnych z dniem 13.01.2020r. było pomyłką z jego strony. Zostało to niezwłocznie zweryfikowane prawidłowymi deklaracjami i opłacaniem tylko składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od stycznia 2020r. do lipca 2020r.

Nie uszło uwadze Sądu, na co zwrócił też uwagę pełnomocnik organu rentowego, iż ubezpieczony w czasie swoich zeznań nie kojarzył nazwy „ulga na start” i ostatecznie przyznał, iż z uwagi na upływ czasu nie pamięta, czy powiedział księgowej, że zgłosił się do ZUS z „ulgą na start”. Jednakże okoliczność ta nie może zmienić oceny zeznań ubezpieczonego i oceny tej sprawy, gdyż po pierwsze ubezpieczony nie ma wykształcenia ekonomicznego, jest biologiem, po drugie, od skorzystania z tej ulgi minęło około 4 lat i ubezpieczony ma prawo nie pamiętać nazwy tej

ulgi, a poza tym ostatecznie, co ma decydujące znaczenie dla oceny zeznań ubezpieczonego, chodzi o cel ulgi, jakim jest opłacanie tylko składki zdrowotnej, a więc minimalizacja kosztów dla przedsiębiorcy, a właśnie ten cel miał na uwadze ubezpieczony, rejestrując swoją działalność gospodarczą w dniu 13.01.2020r. Reasumując, Sąd nie znalazł podstaw, aby zeznaniom J. K. odmówić waloru wiarygodności. Jego zeznania pokrywały się też ze zgromadzoną przez organ rentowy dokumentacją i zeznaniami świadka E. S..

Odwołanie ubezpieczonego Sąd uznał za zasadne.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie w zasadzie nie był sporny. Przedmiotem sporu była ocena, czy w ustalonym stanie faktycznym ubezpieczony ma prawo do skorzystania z tzw. „ ulgi na start” w okresie od stycznia 2020r. do lipca 2020r., czego konsekwencją jest ustalenie właściwych podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy stał na stanowisku, że zgłaszając się do ubezpieczeń społecznych, J. K. zrezygnował z uprawnienia przewidzianego w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców, jak również, że przywrócenie tego uprawnienia w drodze dokonania korekty dokumentów zgłoszeniowych nie jest możliwe. Organ rentowy przy tym nie kwestionował faktu spełnienia przez ubezpieczonego warunków do skorzystania ze zwolnienia z podlegania ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej.

Sąd nie podziela stanowiska organu rentowego co do rezygnacji przez ubezpieczonego z ulgi na start .

Na mocy art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1230; dalej jako „ustawa”) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt. 1 ustawy uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 20203r. poz. 221) lub innych przepisów szczególnych.

Zgodnie z art. 13 pkt. 4 ustawy - osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie art. 36aa oraz przepisów ustawy z 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców.

Stosownie do art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U.2023.221) - przedsiębiorca, będący osobą fizyczną, który podejmuje działalność gospodarczą po raz pierwszy albo podejmuje ją ponownie po upływie co najmniej 60 miesięcy od dnia jej ostatniego zawieszenia lub zakończenia i nie wykonuje jej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym roku lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej, nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej („ ulga na start”).

W myśl ust. 2 art. 18 powyższej ustawy - przedsiębiorca może zrezygnować z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, przez dokonanie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych.

Ulga ta stanowi zachętę dla przedsiębiorców podejmujących po raz pierwszy działalność gospodarczą lub ponownie po upływie wskazanego okresu, z czego ubezpieczony miał prawo i chciał skorzystać. Sąd Okręgowy w niniejszym składzie uważa, że istotna jest rzeczywista wola osoby prowadzącej działalność gospodarczą, co oznacza, że jedynie dokonanie przez ubezpieczonego świadomego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych oznaczałoby, że rezygnuje on z tego uprawnienia (por. wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 29 grudnia 2020r. VIII U 1320 Lex nr 3169614, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2023 roku III USKP 58/22).

Jest bowiem oczywiste, że rezygnacja z „ulgi na start” musi być objęta wolą ubezpieczonego, który musi z pełną świadomością zrezygnować z ulgi, a rezygnacja ta rodzi nie tylko pozytywne, ale i ujemne skutki dla ubezpieczonego.

Odnosząc powyższe uwagi do niniejszej sprawy stwierdzić trzeba, że niewątpliwie wolą J. K. w styczniu 2020r., przy rejestracji działalności gospodarczej, było zminimalizowanie kosztów i opłacanie tylko składki zdrowotnej, a więc skorzystanie z ulgi przysługującej przedsiębiorcom rozpoczynającym działalność gospodarczą. Wynika to z informacji przekazanej przez ubezpieczonego księgowej, jak też z opłacania wyłącznie składki zdrowotnej od stycznia 2020r. do lipca 2020r. Zdaniem Sądu, gdyby ubezpieczony rzeczywiście chciał zrezygnować z „ulgi na start”, to odprowadzałby składki na ubezpieczenia społeczne, a tego nie czynił, natomiast niezwłocznie został złożony prawidłowy druk zgłoszenia ZUS ZZA jedynie do ubezpieczenia zdrowotnego z kodem 0540 (ulga na start). Ubezpieczony pomylił się przy wpisywaniu kodu ubezpieczenia, a rezygnacja z „ulgi na start” nie może nastąpić wskutek błędu, działania niezamierzonego, a więc nieobjętego wolą ubezpieczonego. Tym samym błędne zgłoszenie J. K. do ubezpieczeń dokonane 13.01.2020r. nie może być uznane za rezygnację z „ulgi na start”. Należy przypomnieć, że ubezpieczony w okresie od stycznia do lipca 2020r. opłacał tylko składki zdrowotne, a organ rentowy bez zastrzeżeń te składki przyjmował.

W prawie ubezpieczeń społecznych brak jest przepisu odpowiadającego art. 60 i 65 k.c. jednakże należy tu odwołać się do art. 8 § 1 i art. 9 k.p.a., zgodnie z którymi organy administracji winny postępować w sposób przejrzysty i sprawiedliwy oraz dążyć do ustalenia rzeczywistej woli strony. Podleganie ubezpieczeniom społecznym zależy od woli ubezpieczonego i wolę tę można było ustalić, zwłaszcza gdy z dokumentów składanych przez ubezpieczonego i z opłacania jedynie składki zdrowotnej wynika chęć skorzystania przez niego z „ulgi na start”.

Należy też wskazać w tym miejscu na trafny fragment uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2023r. III USKP 58/22 w analogicznym stanie faktycznym i prawnym, złożony do akt sprawy - o następującej treści: „ Z literalnej wykładni art. 18 ust. 2 Prawa przedsiębiorców zdaje się wynikać, że dla wywołania skutku, o którym mowa w tym przepisie (rezygnacji z prawa do niższych kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez okres 6 miesięcy w zamian za brak ochrony ubezpieczeniowej) wystarczające jest samo dokonanie przez przedsiębiorcę zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. Wola przedsiębiorcy (to, czy rzeczywiście chciał osiągnąć rezultat, o którym mowa w art. 18 ust. 2 Prawa przedsiębiorców) - za czym opowiada się organ rentowy - musiała być w myśl tego przepisu nieistotna. Liczyłby się tylko sam fakt dopełnienia formalności w postaci złożenia wypełnionego druku, który w myśl regulacji obowiązujących organ rentowy płatnik składek powinien złożyć w celu potwierdzenia podlegania ubezpieczeniom społecznym z mocy ustawy (art. 36 ust. 9 ustawy systemowej). Taki wynik wykładni art. 18 ust. 2 Prawa przedsiębiorców nie uwzględnia jednak specyfiki tzw.„ ulgi na start”. Jak wspomniano wyżej, polega ona na tym, że z zasady obowiązkowe ubezpieczenia społeczne stały się dla osób prowadzących działalność gospodarczą, które wchodzi na rynek, ubezpieczeniami dobrowolnymi. Tylko od woli takiego przedsiębiorcy zależy, czy zacznie on podlegać ubezpieczeniom społecznym w terminie wcześniejszym, niż 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności. Wola ta uzewnętrzniana jest organowi rentowemu przez złożenie zgłoszenia. Jak jednak przyjęto już w orzecznictwie Sądu Najwyższego w odniesieniu do ubezpieczeń dobrowolnych, ubezpieczenia tego rodzaju powstają na skutek „ prawnego - kształtującego oświadczenia o przystąpieniu do tego ubezpieczenia (wyrok Sądu Najwyższego z 11 lipca 2017r. I UK295/16). W konsekwencji należy przeciwstawić się takiemu stosowaniu prawa, które przez „przyłapanie” na rzekomym błędzie co do skutków tego oświadczenia „przybiera postać imperatywnego wyłączenia ubezpieczonych z systemu ubezpieczenia na skutek niekorzystnej interpretacji ich oświadczeń woli”. Tak samo należy interpretować oświadczenia woli składane na podstawie art. 18 ust. 2 Prawa przedsiębiorców a uzewnętrzniane dokonaniem zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. Dlatego, gdy przed upływem terminu płatności pierwszej składki na ubezpieczenia społeczne przedsiębiorca objęty zakresem zastosowania art. 18 ust. 1 Prawa przedsiębiorców orientuje się, że błędnie zgłosił się do ubezpieczeń społecznych i wbrew swojej woli zrezygnował w ten sposób z ulgi na start (a nie zamierzał od razu podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z preferencyjną podstawą obliczania składek na nie), dopuszczalne jest dokonanie korekty tego zgłoszenia. W konsekwencji takiej korekty przedsiębiorca wchodzący na rynek będzie mógł - w zamian za rezygnację z ochrony ubezpieczeniowej

- korzystać najpierw z ulgi na start, a po upływie 6 miesięcy z podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom przy preferencyjnej wysokości składek”.

Sąd Okręgowy w niniejszym składzie podziela powyższy pogląd i stanowisko Sądu Najwyższego i wskazuje, że w orzecnictwie sądowym dopuszcza się korektę uprzednio dokonanego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych poprzez wyrejestrowanie się z tych ubezpieczeń z kodem tytułu ubezpieczenia 0570, a następnie zgłoszenie się tylko do ubezpieczenia zdrowotnego z kodem tytułu ubezpieczenia 0540, jeżeli do zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego doszło na skutek okoliczności niezależnych od ubezpieczonego, np. błędu biura rachunkowego (por. wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z 29.12.2020r. VIII U 1320/20), albo okoliczności sprawy wskazują na to, że była to ewidentna pomyłka, np. pomimo zgłoszenia się do ubezpieczeń społecznych z kodem 0570 była opłacana tylko składka na ubezpieczenie zdrowotne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 21.07.2021r. III AUa 592/21).

W okolicznościach niniejszej sprawy zasadne jest przyjęcie, że zgłoszenie dokonane w dniu 13.01.2020r. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej z kodem tytułu ubezpieczenia 0570 nastąpiło na skutek oczywistej pomyłki ubezpieczonego. Rzeczywistą wolą ubezpieczonego przy rejestracji działalności gospodarczej w dniu 13.01.2020r. była minimalizacja kosztów i niepodleganie ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności. Była to oczywista pomyłka, a nie - jak twierdzi organ rentowy - rezygnacja z uprawnień, o którym mowa w art.18 ust.1 Prawa przedsiębiorców. Sąd ustalił to na podstawie zeznań ubezpieczonego oraz świadka E. S.. Dodatkowo potwierdza to też fakt, iż deklaracje rozliczeniowe za okres od stycznia do lipca 2020r. były składane z naliczoną i zadeklarowaną składką wyłącznie na ubezpieczenie zdrowotne i w tym okresie ubezpieczony opłacał tylko składkę zdrowotną. Poza tym, ZUS nie mając zastrzeżeń do opłacania tylko składki zdrowotnej, uznał w zasadzie pomyłkę ubezpieczonego.

W tym stanie rzeczy Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł - jak w punkcie I wyroku.

W punkcie II wyroku Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania - zgodnie z art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. O wysokości kosztów zastępstwa procesowego orzeczono na mocy § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2023.1964). Pełnomocnik ubezpieczonego domagał się zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 1 080,00 zł. w oparciu o § 16 powyższego rozporządzenia. Sąd uznał jednak, iż zasądzając koszty należy przyjąć za podstawę ustalenia wynagrodzenia adwokackiego umowę z klientem, jednakże tylko w granicach określonych w przepisach regulujących opłaty adwokackie, zgodnie z którymi zasadą jest, że Sąd zasądza opłatę za czynności pełnomocnika według stawki minimalnej, chyba że zachodzą okoliczności wskazane w § 15 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. W niniejszej sprawie Sąd jednak nie dopatrył się okoliczności, które uzasadniałyby podwyższenie tej opłaty ponad stawkę minimalną. Sąd przy tej ocenie miał na uwadze niezbędny wkład pracy pełnomocnika, obszerność materiału dowodowego, oraz formułowanie roszczeń, wykraczających poza przedmiot decyzji.

Sędzia Danuta Domańska